

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Notitie Externe Veiligheid bedrijventerrein Scheemderhoogte

Op 20 februari 2023 heeft Veiligheidsregio Groningen uw kennisgeving ontvangen met betrekking tot het bestemmingsplan bedrijventerrein Scheemderhoogte. Dit in het kader van vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierbij stelt u Veiligheidsregio Groningen in de gelegenheid tot het uitbrengen van advies.

Ruimtelijk besluit/Omgevingsvergunning

We adviseren u binnen dit plangebied geen nieuwe Bevi inrichtingen toe te staan.

Veiligheidsregio Groningen heeft een beoordeling gedaan op de aanwezigheid van bestaande externe risicobronnen en de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Daarbij zijn we tot de volgende conclusies gekomen:

Op de planontwikkeling zijn externe veiligheidsrisico's van invloed:

- a) De 50 meter zone van RWZI
- b) De provinciale weg (N964)
- c) De Basisnet weg de A7 (E22)

Ad a) Binnen de instelling RWZI is een gaszak aanwezig, waarin vergistingsgas (methaan/koolstofdioxide) komt. Het plangebied ligt binnen de 50 meter zone (veiligheidszone/PR 10^{-6}) van de inrichting RWZI die op de signaleringskaart is aangegeven. In de ontvangen toelichting wordt de veiligheidszone aangegeven als 30 meter zone, dit is niet correct.

De 10^{-6} is een grenswaarde voor kwetsbare objecten, binnen deze zone mogen geen bestemmingen liggen die kwetsbare objecten mogelijk maken. Dit dient binnen het bestemmingsplan verwerkt te worden. Bijvoorbeeld een gebiedsaanduiding.

De PR 10^{-6} is een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten, waarvan gemotiveerd van kan worden afgeweken.

We adviseren u niet af te wijken van de richtwaarde en geen beperkt kwetsbare objecten mogelijk te maken binnen de 10^{-6} van de RWZI.

Op de signaleringskaart is geen invloedsgebied opgenomen. We gaan er dan ook vanuit dat rond de RWZI geen invloedsgebied ligt.

Ad b) Het plangebied ligt op tenminste 130 meter van de provinciale weg (N964). Over deze provinciale weg vindt beperkt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. *Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van deze weg, waardoor formeel een groepsrisico afweging gemaakt moet worden.* We vinden het vanwege de beperkte vervoersomvang en de afstand echter niet proportioneel aanvullende maatregelen te adviseren in verband met de mogelijke effecten van een calamiteit met gevaarlijke stoffen op de N964.

Ad c) Langs dit plangebied ligt de Rijksweg A7, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee voor (toekomstige) aanwezige personen in de nabije omgeving. Het plangebied ligt binnen de 200 en 30 meter zone van de A7. Dit betekent dat het plangebied ligt in:

- *Veiligheidszone 3* uit de provinciale verordening; en
- *Invloedsgebied* van het Bevt (art 8)

Binnen *veiligheidszone 3* geldt dat gebouwen met een gebruiksfunctie voor minder zelfredzame personen planologisch-juridisch uitgesloten moeten zijn volgens de provinciale regels. Deze zone dient in het bestemmingsplan verwerkt te worden. Bijvoorbeeld met een gebiedsaanduiding.

Binnen het invloedsgebied van 200 meter is het aan de gemeente (de gemeenteraad) een afweging van (de acceptatie van) het groepsrisico te wegen tegen andere maatschappelijke belangen. Onderdeel daarvan is het overwegen van veiligheidsverhogende maatregelen. Onderstaand geven we u een kader om deze veiligheidsverhogende maatregelen af te wegen.

Afwegingen veiligheidsverhogende maatregelen voor het groepsrisico A7

Voor het groepsrisico van de A7 moet een nieuwe groepsrisico berekening gemaakt worden. Er kan niet van dezelfde situatie als bij Scheemda - Eextahaven, Haven Noord- en Zuidzijde, Scheemder Hoogte en Halteweg uit worden gegaan. Dit aangezien deze planontwikkeling aanzienlijk dichter bij de A7 ligt.

Ladder van maatregelen Externe Veiligheid voor bedrijventerrein Scheemderhoogte

Voor de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico binnen het invloedsgebied van de A7 hanteert Veiligheidsregio Groningen als denkraam een afwegingsladder met een 5-tal ontwerpprincipes op basis van een landelijke veiligheidsregio systematiek¹. Het is een ladder in die zin dat *maatregelen aan de bovenkant van de ladder het meeste veiligheidswinst geven* en daarmee te prefereren zijn (voor zover realistisch en haalbaar). De ontwerpprincipes (sporten van de ladder) zijn de volgende:

- a. Voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid (= maatregelen aan de risicobron)
- b. Afstand tussen risicobron en risico-ontvangers vergroot de veiligheid
- c. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming tegen de risico's (bescherming)
- d. Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten bij een (dreigende) calamiteit (vluchten)
- e. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk (bestrijding)

Afweging op deze ladder kunnen gebruikt worden voor het invullen van een aantal elementen van de verantwoording van het groepsrisico. De invulling en keuzes van de verantwoording van het groepsrisico zijn een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Relevante scenario's Rijksweg A7

Plasbrand: Plasbrand effecten reiken in de basis tot 30 meter van de A7, en geven daar een dodelijke hittestraling.

Gaswolkexplosie: De dodelijke effecten van een gasexplosie reiken tot 355 meter van de A7. Het scenario voltrekt zich meestal direct, er is geen tijd om te vluchten.

Toxische wolk: De dodelijke effecten van een gifwolk reiken voor de A7 tot 880 meter. Het scenario voltrekt zich in korte tijd, er is vaak niet genoeg tijd om te vluchten of te gaan schuilen. De vervoersomvang van toxische vloeistoffen en -gassen over de A7 is beperkt.

Onderstaand wordt ingegaan op de ontwerpprincipes (sporten van de afwegingsladder)

a. Voorkomen of beperking van risico's (=bronmaatregelen)

Voor het nemen van bronmaatregelen bij de A7 is het denkframe het verminderen of uitsluiten van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A7. Wettelijk mag vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg overal plaatsvinden, de gemeente kan dit niet beïnvloeden. Snelheidsverlaging op de A7 is een andere mogelijke bronmaatregel. Ook is dit geen realistische maatregel.

Voor de A7 is het niet aannemelijk dat bronmaatregelen genomen (kunnen) gaan worden. *De maatregelen onder b t/m e zijn daarmee allen relevant.*

De effectiviteit van maatregelen onder b t/m e is afhankelijk van het scenario.

b. Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid

¹ Inbreng veiligheidsregio's in Omgevingsvisies; Brandweer Nederland; 5 okt 2018

Afstand tot risico's is een krachtige mogelijkheid in het ruimtelijke spoor die leidt tot verlaging van de risico's. Veiligheidsregio Groningen ziet voor dit plan de volgende mogelijkheden voor *ruimtelijke maatregelen*:

- Een afstand van tenminste 30 meter tussen de A7 en alle gebouwen.
- Ten aanzien van het plasbrandscenario kan met vloeistof kerende voorzieningen de afstand tussen een calamiteit op de A7 en het plangebied vergroot worden.
- Binnen de 200 meter van de A7 de afstand tot de grotere bevolkingsconcentraties zo groot mogelijk maken. Dus aan de kant van de A7 minder en minder grote kantoren plaatsen.
- Binnen 200 meter van de A7 geen van gebouwen met functies voor verminderd zelfredzamen/zeer kwetsbare gebouwen.
- Binnen de 355 meter van de A7 geen evenemententerrein aan te wijzen.
- Binnen de 355 meter van de A7 enkel losse evenementen toe te staan die gekoppeld zijn aan het gebiedsfuncties én dat dit alleen A-evenementen zijn.

c. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming

Plasbrand

Ten aanzien van een plasbrand (30 meter) bij de A7 geldt dat bouwwerken zodanig ingericht en uitgevoerd kunnen worden dat mensen veilig in gebouwen zijn.

Gezien de vervoersomvang van brandbare vloeistoffen over de A7, het risico en de voorgenomen ontwikkeling zijn bouwkundige maatregelen in theorie zinvolle maatregelen. Een oplopende wegkant kan een oplossing zijn. Daarnaast kan het inzetten op brandwerende gevels ook voor verlaging van de gevolgen van de plasbrand zorgen.

Gasexplosie

Tegen de luchtdruk golf en hitte straling van een gasexplosie (355 meter) op de A7 zijn op kortere afstanden (dat zijn afstanden kleiner dan 200 meter) normale gebouwen niet bestand en vallen bij een incident significante aantallen dodelijke slachtoffers. Met het aangepast uitvoeren van gebouwen kunnen de effecten van een gasexplosie beperkt kunnen worden. De volgende maatregelen zijn te nemen:

1. In gebouw ruimtes met grote groepen personen of kwetsbare groepen niet aan risicozijde binnen een gebouw (bijv kantine).
2. Bouwkundige maatregelen aan de zijde van de risicobron, volgens de ladder:
 - a. Geen openingen en overkappingen in de gevel aan risicozijde
 - b. Vlakke gevel aan risicozijde
 - c. Sterker glas risicozijde (scherfvrij glas)
 - d. Geen of kleinere glasoppervlakken risicozijde
 - e. Geen deuren risicozijde
 - f. Dakvorm drukbestendig
 - g. Gevel stevigheid
 - h. Constructie stevigheid
3. Vluchtroutes in gebouwen van risicobron af, ingang gebouw niet aan risicozijde.

In alle redelijkheid zijn op korte afstand van een gasexplosie incident geen bouwkundige maatregelen mogelijk die personen in een gebouw volledig beschermen. Incidenten kunnen echter ook op grotere afstand plaatsvinden en een incident kan verderop de weg plaatsvinden. Dan kunnen bouwkundige maatregelen de veiligheid wel degelijk vergroten (al kunnen dodelijke slachtoffers ook dan nog vallen).

We adviseren dan ook de maatregelen 1, 2 a) t/m e) en 3 te overwegen.

De maatregelen 2 f t/m h kosten veel geld, grijpen fors in op de bouwwerken, zijn in Nederland eigenlijk nog niet toegepast en is het effect nog niet van bewezen. Deze maatregelen adviseren we dan ook niet te overwegen.

Gifwolk

Tegen de effecten van een gifwolk kunnen technische en organisatorische maatregelen genomen worden die niet al te ingrijpend zijn. Voorbeelden zijn:

- Afsluitbare mechanische ventilatie, aangestuurd door een luchtsensor of handmatig uitzetten, inclusief de uitwerking wie hiervoor verantwoordelijk is.
- Uitwerken scenario met een ongeval van met een toxische stof op de Rijksweg A7 in het BHV-plan.

We adviseren u deze maatregelen te nemen.

De vervoersomvang van toxische vloeistoffen en -gassen over de A7 zijn zodanig , dat het veiligheidswinst geeft deze maatregelen te nemen.

d. Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten

Bij een (dreigend) incident moet van de risicobron Rijksweg A7 af gevlucht kunnen worden. Alle in- en uitgangen van *gebouwen* worden daarom afgekeerd van de risicobronnen geplaatst, waardoor gebouwontvluchting van de risicobronnen af mogelijk is. De gebouwen worden daarmee als bescherming tussen het potentiële incident en een veilige locatie geplaatst.

We adviseren u (nood) uitgangen van de gebouwen aan de risicoluwe zijde (gezien vanaf de A7) voor te schrijven.

Bij een (dreigend) incident is het belangrijk dat personen ook het *gebied* snel en van de bron af kunnen ontluchten.

We adviseren u bij de inrichting van het gebied ontluchting van de Rijksweg A7 af mogelijk te maken.

e. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk

Incidenten op de A7 worden niet vanuit het plangebied bestreden, maar vanaf de A7 zelf.

In relatie tot de planontwikkeling zien wij aanleiding voor aanvullende maatregelen ten aanzien van de mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid bij de risicobron en zelfredzaamheid ten aanzien van externe veiligheid.

Planregels

Veiligheidsregio Groningen adviseert in de regels voor de bestemmingen op te nemen dat Burgemeester en wethouders nadere eisen stellen kunnen aan de plaats, ontwerp, inrichting en de afmetingen van de bebouwing en het terrein ten behoeve van Externe veiligheid.